

RESOLUCIÓ

1.2.A Educació

DRET A L'EDUCACIÓ I AL LLEURE
CIUTAT EQUITATIVA

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En dates 13 i 21 de març de 2025, dues ciutadanes, en representació de l'AFA de l'Institut Jaume Balmes, van presentar una queixa davant aquesta Sindicatura en què exposaven el següent:

Manifestaven el seu desacord amb l'increment de l'alumnat a l'Institut Jaume Balmes com a conseqüència del tancament de l'Escola Mireia i la incorporació d'una part de l'alumnat d'aquest centre.

L'Escola Mireia, situada al Districte de l'Eixample, té previst cessar la seva activitat al final del curs 2024-2025. Amb l'objectiu de garantir la continuïtat escolar de l'alumnat afectat, el Consorci d'Educació de Barcelona (CEB) ha obert un procés de preinscripció extraordinari per facilitar l'assignació de places en centres públics o concertats del barri.

En aquest context, el CEB ha acordat incrementar el nombre d'alumnes a l'Institut Jaume Balmes per al curs 2025-2026, amb la següent distribució:

- 2n d'ESO: 9 alumnes nous (33 alumnes per grup)
- 3r d'ESO: 3 alumnes nous (31-32 alumnes per grup)
- 4t d'ESO: 11 alumnes nous (32 alumnes per grup)

Les representants de l'AFA consideren que aquest increment supera la ràtio màxima ordinària establerta de 30 alumnes per grup i que no és justificat, atès que hi ha centres propers amb places disponibles que podrien acollir aquest alumnat sense necessitat d'augmentar les ràtios.

En aquest sentit, assenyalen que l'Institut Fort Pius —centre adscrit a l'Escola Mireia per a l'alumnat de 6è de primària el curs vinent— disposa de les següents places vacants pel curs 2025-2026:

- 2n d'ESO: 17 places
- 3r d'ESO: 21 places
- 4t d'ESO: 11 places

Així mateix, indiquen que l'Institut Escola Eixample presenta la següent disponibilitat pel curs 2025-2026:

- 2n d'ESO: 14 places
- 3r d'ESO: 9 places
- 4t d'ESO: 0 places

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els [principis de bona administració](#) per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a [Consorti d'Educació de Barcelona](#) per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 24 de març de 2025, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 25 de juny de 2025, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit dona resposta a les qüestions plantejades, entre les quals destaca el nombre d'alumnes de l'Escola Mireia que van participar en el procés extraordinari de matriculació. La distribució per nivell i tipologia d'alumnat és la següent:

Nivell	NEE-A	NEE-B	Ord.	Total
I4->I5	0	1	2	3
I5-1r pri.	2	0	3	5
1r pri.->2n pri.	0	5	8	13
2n pri.->3r pri.	2	2	11	15
3r pri.->4t pri.	0	4	11	15
4t pri.->5è pri.	1	1	12	14
5è pri.->6è pri.	1	2	16	19
1r d'ESO->2n ESO	0	8	19	27
2n d'ESO->3r d'ESO	1	4	20	25
3r d'ESO->4t d'ESO	0	12	18	30
Total	7	39	120	166

En segon lloc, el CEB informa que s'ha incrementat la ràtio per grup en tots els centres educatius de la zona en un 10%, amb l'objectiu de facilitar la reubicació de l'alumnat afectat i, en la mesura del possible, respectar la tria de les famílies. Aquesta mesura també pretén evitar la fragmentació dels grups classe i minimitzar l'impacte emocional del canvi, especialment en l'etapa de l'ESO, on els vincles entre l'alumnat ja estan consolidats.

L'ampliació de la ràtio respon, a més, a la necessitat d'oferir més opcions dins del procés extraordinari, especialment en centres concertats, atès que l'oferta de places a l'ESO a la ciutat és limitada i, en el cas concret de la zona afectada, es concentra gairebé exclusivament en centres públics. L'increment del 10% ha permès, per tant, ampliar el ventall de possibilitats i atendre una demanda expressa de les famílies, que han manifestat preferència per aquest tipus de centres.

Pel que fa a les queixes relatives a l'increment de ràtio a l'Institut Jaume Balmes, derivades del procés extraordinari, el CEB informa que, per al nivell de 2n d'ESO, el Departament d'Educació ha decidit incorporar un grup addicional. Aquesta decisió respon al fet que la suma de l'alumnat que promociona des de 1r d'ESO, l'alumnat repetidor previst i l'alumnat procedent d'altres centres supera la ràtio màxima establerta de 99 alumnes per nivell. Així, per al curs 2025-2026, el nivell de 2n d'ESO comptarà amb quatre grups i una capacitat total de 100 places. Aquesta mesura ha estat acordada amb la direcció del centre i ja ha estat comunicada a les famílies.

A continuació, facilita la taula amb l'oferta de places vacants a la zona als diferents nivells de l'ESO. Per a cada nivell, hi ha informació sobre els grups, l'oferta de vacants en el moment del tancament, així com l'increment possible fins el 10%:

		1r->2n ESO			2n->3r ESO			3r->4t ESO		
		Grups	Oferta	Incr. poss.	Grups	Oferta	Incr. poss.	Grups	Oferta	Incr. poss.
Públic	Institut Angeleta Ferrer	2	0	5	2	6	12	3	7	16
	Institut Fort Pius	3	17	26	3	21	30	3	11	20
	Institut Jaume Balmes	3	0	9	3	0	8	3	5	14
	Institut Pau Claris	2	0	2	2	2	8	2	6	12
	Institut Verdaguer	2	1	7	2	7	12	2	0	3
	Institut Escola Eixample	2	14	20	2	9	14	2	0	4
	Institut Escola Sicília	1	0	1	1	0	0	1	0	1
Concert.	Dominiques Barcelona	3	0	8	3	0	0	3	0	0
	Escola Pia de Nostra Senyora	2	0	6	2	0	5	2	0	4
	Escolàpies Llúria-Barcelona	2	0	4	2	0	4	2	0	2
	Lestonnac	3	0	4	3	0	3	3	0	3
	Mare del Diví Pastor	1	7	10	1	5	8	1	1	4
	Maristes La Immaculada	3	0	8	3	0	5	3	0	6
	Sagrat Cor-Diputació	3	0	9	3	0	4	3	0	0
	Sagrat Cor-Esclaves	2	8	14	2	0	5	2	0	6
	San Nicolás	1	0	0	1	0	3	1	0	1
	Santa Anna-Eixample	1	3	6	1	0	3	1	0	0
	Jesuïtes Casp - Sagrat Cor de Jesús	5	7	22	5	0	10	5	0	1
	Vedruna Immaculada Barcelona	2	0	5	2	0	6	2	0	1
Total general		43	57	166	43	50	140	44	30	98

Finalment, es presenta el quadre amb la distribució de l'alumnat de l'Escola Mireia entre els diversos centres educatius de tota la ciutat, un cop finalitzat el procés extraordinari de preinscripció.

Nat.	Nom centre	Sol. I4	Sol. I5	Sol. 1p	Sol. 2p	Sol. 3p	Sol. 4p	Sol. 5p	Sol. 1eso	Sol. 2eso	Sol. 3eso	Total	%
Públic	Escola Carlit	0	0	0	1	0	1	0				2	1,2%
Públic	Escola de la Concepció	0	0	0	2	0	0	2				4	2,5%
Públic	Escola dels Encants	0	0	0	0	0	0	1				1	0,6%
Públic	Escola Els Llorers	0	0	0	1	0	0	0				1	1%
Públic	Escola Fort Pienc	0	0	0	3	1	0	5				9	5,6%
Públic	Escola La Flor de Maig	0	0	1	0	0	0	0				1	1%
Públic	Escola Parc de la Ciutadella	0	0	1	0	0	0	0				1	1%
Públic	Escola Pere Vila	0	0	0	0	1	0	0				1	0,6%
Públic	Escola Ramon Llull	0	0	0	0	0	0	2				2	1,2%
	Escola Sagrada Família												
Públic	Gràcia	0	0	0	0	0	1	0				1	1%
Públic	Institut Angeleta Ferrer								1	0	1	2	1,2%
Públic	Institut Caterina Albert								1	0	1	2	1%
Públic	Institut Dolors Aleu								0	1	0	1	1%
Públic	Institut El Joncar								0	1	0	1	1%
Públic	Institut Escola Eixample	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0,6%
Públic	Institut Fort Pius								1	1	1	3	1,9%
Públic	Institut Jaume Balmes								9	3	11	23	14,2%
Públic	Institut Pau Claris								0	0	1	1	0,6%
Públic	Institut Príncep de Viana								0	0	1	1	1%
Públic	Institut de Sants								0	0	1	1	1%
Públic	Institut Teresa Pàmies								0	2	0	2	1%
Privat	Asunción de Nuestra Señora	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1%
Privat	Dominiques Barcelona	0	0	0	0	1	2	1	0	0	0	4	2,5%
Privat	Escola Pia de Nostra Senyora								2	0	1	3	1,9%
Privat	Escolàpies Llúria-Barcelona	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2	1,2%
Privat	Guinardó	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2	1%
	Jesuïtes Casp - Sagrat Cor												
Privat	de Jesús	0	0	3	0	2	0	1	0	0	1	7	4,3%
Privat	Jesuïtes Clot - El Clot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0,6%
Privat	La Salle Comtal	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	3	1,9%
Privat	Lestonnac	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0,6%
Privat	Mare del Diví Pastor	0	0	0	0	2	1	0	0	0	4	7	4,3%
Privat	Maristes La Immaculada	1	0	0	2	3	1	0	1	2	3	13	8,0%
Privat	Monlau Sagrera								0	0	2	2	1%
Privat	Montseny-Poblenou	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	3	2%
Privat	Regina Carmeli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1%
Privat	Sagrada Família	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0,6%
Privat	Sagrat Cor-Diputació	2	3	6	3	3	6	3	8	9	0	43	26,5%
Privat	Sant Francesc d'Assís	0	0	0	0	1	0	0				1	1%
Privat	Santa Anna-Eixample	0	1	0	0	0	0	2	1	0	0	4	2,5%
	Vedruna Immaculada												
Privat	Barcelona	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0,6%
Privat	Verns	0	0	0	0	0	0	1				1	1%

CONSIDERACIONS

1. Tancament de l'Escola Mireia i procés extraordinari d'escolarització de l'alumnat

L'article 9 de la Resolució per la qual es fa públic l'Acord del Consell de Direcció, de data 10 de febrer de 2025, d'aprovació de la Resolució sobre la preinscripció i matrícula dels ensenyaments de segon cicle d'educació infantil, educació primària, educació secundària obligatòria (ESO) i batxillerat per al curs 2025-2026 a la ciutat de Barcelona, regula el procediment extraordinari d'escolarització de l'alumnat provinent de centres educatius que cessin la seva activitat.

Aquest article estableix que, amb l'objectiu de minimitzar, en la mesura del possible, l'impacte que aquests tancaments puguin generar en l'alumnat afectat, el Consorci d'Educació de Barcelona (CEB) habilitarà un procediment extraordinari que garanteixi la continuïtat de la seva escolarització de cara al curs següent. Aquesta mesura es fonamenta en el reconeixement que les famílies es veuen forçades a canviar de centre per causes alienes a la seva voluntat, i que es tracta d'una situació excepcional assimilable a la no escolarització a Catalunya, d'acord amb l'article 47.2 del Decret 11/2021, de 16 de febrer.

En cas que el cessament de l'activitat del centre es comuniqui amb prou antelació abans de l'inici del procés ordinari de preinscripció, el procediment extraordinari inclourà l'oferta de totes les vacants disponibles en aquell moment, així com les places addicionals derivades de l'aplicació de l'increment màxim de ràtio permès per grup. En el cas de l'educació secundària obligatòria, aquest increment podrà arribar fins a un màxim de 33 alumnes per grup.

Així doncs, l'article 9 permet incrementar en un 10% el nombre màxim d'alumnes per grup establert a l'article 16 del Reial decret 132/2010, de 12 de febrer, pel qual es determinen els requisits mínims dels centres que imparteixen els ensenyaments de segon cicle d'educació infantil, educació primària i educació secundària.

D'acord amb aquesta normativa, el Consorci d'Educació de Barcelona (CEB) ha incrementat en un 10% l'oferta de places als centres educatius del districte de l'Eixample. Aquesta ampliació es justifica per la necessitat d'equilibrar l'oferta entre els

centres públics i concertats, atès que, inicialment, la major part de les places disponibles a l'ESO es concentraven gairebé exclusivament en els centres públics. El CEB argumenta que mitjançant aquest increment generalitzat es facilita la redistribució de l'alumnat de l'Escola Mireia cap a centres concertats i es dona resposta a la demanda expressada per una part de les famílies afectades que preferien l'escolarització dels seus fills i filles en aquest tipus de centres.

2. Distribució de l'alumnat de l'Escola Mireia entre els centres educatius de la zona educativa

El CEB ha facilitat les dades relatives a la distribució de l'alumnat de l'Escola Mireia un cop finalitzat el procés extraordinari d'escolarització. Segons la informació proporcionada pel CEB, **aproximadament un 60% de l'alumnat ha estat escolaritzat en centres privats, mentre que la resta ha estat assignada a centres públics.**

Pel que fa específicament a l'alumnat d'educació secundària, 35 alumnes han estat assignats a centres públics i 44 a centres privats. Dins dels centres públics, l'Institut Jaume Balmes ha acollit la major part d'aquest alumnat, tal com ha denunciat l'Associació de Famílies d'Alumnes (AFA) del centre: 9 alumnes s'han incorporat a 2n d'ESO, 3 a 3r i 11 a 4t.

En canvi, l'Institut Fort Pius —centre adscrit a l'Escola Mireia per a l'alumnat que inicia 1r d'ESO aquest curs i situat a escassa distància— només ha acollit 3 alumnes, tot i disposar de 26 places vacants a 2n, 30 a 3r i 20 a 4t d'ESO.

L'Institut Jaume Balmes ha hagut d'integrar un total de 23 alumnes procedents de l'Escola Mireia, fet que ha comportat una superació de la ràtio ordinària de 30 alumnes establerta a l'article 16 del Reial Decret 132/2010 en els cursos de 2n, 3r i 4t d'ESO. En el cas de 2n d'ESO, s'ha superat la ràtio màxima de 33 alumnes per grup, fet que ha obligat a la creació d'un nou grup. Per tal de donar resposta a aquesta situació, s'han dut a terme obres d'adequació a l'edifici per habilitar una nova aula, i serà necessari contractar professorat addicional per atendre les necessitats educatives d'aquest nou grup.

Aquesta distribució ha generat una concentració excessiva d'alumnat a l'Institut Jaume Balmes, amb ràtios superiors a les ordinàries, mentre altres centres de la zona, com

l'Institut Fort Pius o l'Institut Escola Eixample, disposen de places vacants. Aquesta situació provoca desequilibris que poden afectar negativament tant el rendiment acadèmic com la convivència escolar.

El Decret 11/2021, de 16 de febrer, de programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió als centres del Servei d'Educació de Catalunya, estableix com a criteri de programació (article 26.1.c) la reducció de situacions de sobreoferta, atès que aquestes contribueixen a la reproducció de la segregació escolar i a l'afebliment dels centres amb menor demanda social. Un altre criteri a tenir en compte, d'acord amb l'article 26.1.e) del mateix decret és la distribució equilibrada de l'alumnat entre els centres d'una mateixa zona educativa.

A criteri d'aquesta Sindicatura, la distribució de l'alumnat procedent de l'Escola Mireia hauria d'haver tingut en compte la necessitat de garantir una escolarització més justa i equilibrada, evitant la massificació d'uns centres i la infrautilització d'altres.

Tenir una ràtio d'alumnes adequada és essencial per garantir la qualitat del sistema educatiu, ja que permet una atenció més individualitzada, afavoreix el rendiment acadèmic, millora el clima de convivència i facilita l'aplicació de metodologies actives adaptades als nous currículums. A més, contribueix a combatre la segregació escolar i a garantir una educació més equitativa per a tot l'alumnat. En aquest sentit, **aquesta Sindicatura considera més adient no autoritzar increments extraordinaris de ràtio si hi ha places vacants disponibles en altres centres de la zona.**

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de Consorci d'Educació podria millorar pel que fa a la distribució de l'alumnat de l'Escola Mireia entre els centres educatius de la zona educativa.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la següent decisió:

- **Recomanar al Consorci d'Educació de Barcelona** que promogui l'escolarització equilibrada, evitant les situacions de sobreoferta d'uns centres i la massificació d'altres.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.

Aquesta resolució s'emmarca dins el compromís de l'Ajuntament de Barcelona amb els **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**, d'acord amb la Mesura de Govern sobre l'Estratègia d'Impuls de l'Agenda 2030. Concretament, es relaciona amb l'objectiu Educació de qualitat